

Geacht "Ministerie van Klimaat en Groene Groei",

Dank u wel dat u ook mijn betrokkenheid bij Het Klimaatplan belangrijk vindt, dat u benieuwd bent naar mijn opvattingen erover en dat u deze bij de uitvoering een rol wil laten spelen.

De maatregelen (hoofdstuk 3), schenen mij misschien wel ongeveer wel oké, het is het groene-groei-uitgangspunt waarvan ik denk dat het een illusie is.

In zo'n passage als "De wereldwijde klimaat- en energie-uitdagingen van vandaag scheppen de groeiemarkten van morgen en bieden mondiale export-kansen voor Nederlandse bedrijven. Het is een kans voor de EU om een voortrekkersrol te pakken in het ontwikkelen van de industrie van de toekomst. " (p.3) getuigt van opvattingen dat groene groei mogelijk is.

Twintig keer komt "groene groei" voor in een document van 100 pagina's. Dat is gemiddeld meer dan één per vijf pagina's, want woorden als 'groene economie', 'groene markt', 'groene business case', enz. zijn daarbij niet meegeteld.

Er hoeft niet aan getwijfeld te worden dat de auteurs van Het Klimaatplan geloven dat "groene groei" mogelijk en wenselijk is.

Terwijl er al volop stevige aanwijzingen bestaan dat de grenzen van onze planeet overschreden zijn voor wat betreft de broeikasgassen, landgebruik, materiaalgebruik, watergebruik en emissies van toxische stoffen. Dat misschien, met grote inspanningen (offers en heel drastische ongelijkheidsvermindering), het voor één van die vijf binnen de perken kan blijven; maar voor alle vijf dat eigenlijk niet mogelijk is.

Er zijn wel enkele integere deskundigen die denken dat groei en verlaging van milieudruk te combineren zijn, maar zij stellen dan toch dat dat niet kan zonder verandering van het economisch stelsel. Dat is: het kapitalistische economische stelsel, waarbij winstmaximalisatie hét juiste en gerechtvaardigde doel is van ondernemers en bedrijven. De opstellers van Het Klimaatplan delen waarschijnlijk in grote lijnen dat kapitalistische/(neo)liberaal/enz. gedachtengoed, want - als in het stuk naar 'verantwoordelijkheid' gezocht wordt - dan verschijnt dat maar één in samenhang met (grote) bedrijven, en 16 keer met 'Rijk', 'overheid', 'ieder', 'huishoudens', enz..

Andere (vele) milieukundigen die optimisme zichzelf niet als een plicht opleggen (en wellicht realistisch zijn) stellen nog gewoon onomwonden dat de wereld 'on highway to climate hell with foot on the accelerator' is.

Wat mij betreft mogen we volop aan de slag met 'Tempo maken én vasthouden in de uitvoering van maatregelen', maar niet zonder een grondige herziening in inkomensrecht, vermogensrecht, eigendomsrecht, verdienste van/voor werk, talent, inspanning, leven, en volwaardig-bestaan. En niet te vergeten: demonstratie-recht, wat nu in gevaar is.

En bijvoorbeeld: afbouw van fossiele subsidies; ook in Nederland - al was het maar omdat we een ten opzichte van anderen (buiten Nederland) in het krijt staan. En nog steeds een schuld opbouwen naar komende generaties.